

Koreai vasutasok tapasztalatszerése Szegeden

A Koreai NDK vasúti szakemberekből álló küldöttsége — amely a MÁV konténeres áru fuvarozását tanulmányozza —, kedden kétnapos tapasztalatszerése Szegedre érkezett.

A koreai vasutasok megtekintették a Szeged Tiszapályaudvaron működő konténer terminált, ismerkedtek az ország egyik legna-

gyobb konténer forgalmát lebonyolító pályaudvar munkájával, életével. Tegnap, szerdán az igazgatóság központjában tájékoztatást kaptak a vasúti igazgatóság konténer forgalmának szervezetszeréről, irányításáról, valamint a konténeres forgalomra megnyitott állomásokon tapasztalható fuvarok eredményeiről.

Helyén a 4. reaktortartály

Szerdán újabb jelentős esemény színhelye volt az épülő Paksi Atomerőmű: a negyedik blokkban beemelték a reaktortartályt. A csehszlovákiai Skoda művekben készült 210 tonna súlyú acéltestet hajón szállították a Paksi Atomerőmű kikötőjébe, onnan pedig trélerrel a reaktorsarnokhoz, majd speciális daruval, több órára, nagy figyelmet igénylő munkával tették a helyére, a vastag betonfalak közé.

Politikánk hitele

Pártforum

— Úgy állunk ki a párt politikája mellett, ahogyan az joggal elvárható egy kommunisztól. Úgy vitatkozunk dolgainkról, ahogyan kell! — mondta a termelőmester.

Viola Tamás volt az első hozzászóló a Nagyalföldi Kóolaj és Földgáztermelő Vállalat gázüzemi pártalap-szervezetének beszámoló taggyűlésén. Hosszasan és felelősen beszélt a munkás kollektívát és a közvéleményt foglalkoztató közös gondjainkról. Ha jól értettem mondandójának lényegét, a termelőmester azt szeretné, ha kiteljesedne a demokrácia, ha a munkás szava messzebbre hallatszana, ha az eddignél jobban figyelnek arra, amit ő lát ott a gép, a kompresszor mellől.

Es az utóbbi öt év munkáját értékelő, elemző vitában fontos a hangütés. Vincze Vilmos szavaira figyeltem fel. Így fogalmazott: „Ha már vállaltuk, hogy párttagok vagyunk, akkor tudnunk kell, hogy ez nem előjogokat jelent, hanem azt, hogy több a munkánk!”

Furcsa dolog. Azt tapasztaltam, hogy a magyar földgáztermelésnek több mint a felet produkáló gázüzem pártalapszervezetének tagjai nem elégedettek saját teljesítményükkel. A tények pedig: annak ellenére, hogy az üllési gázgyűjtő még nem működik teljes kapacitással, s nem készült el a nyomásfokozó - kompresszortelep, biztosítják a zavartalan téli gázellátást. Valastyán Pál, az üzemvezető állapította meg: az olajválság óta kulcskérdéssé váltak az energiatermelés ügyei.

Az elmúlt években éppen ezért kellett a dolgozóknak

többet vállalniuk. Jövőre 4 milliárd köbméter gáz kell elhagynia az üzemet. Reakordteljesítmény. És új termékekre is szükség van. Cseppteljesítményből ugyanis többet kell exportálniuk, mint az idén.

Nem sorolom ide valamennyi hozzászóló nevét, aki arról panaszkodott, hogy párttag létére sem rendelkezik minden olyan információval, amire szüksége volna ahhoz, hogy párton kívüli társait — ha ez szükséges — alkotó vitában győzze meg a politika igazságról. Információdömping van-e, vagy információhiány? — kérdezte Szalai József. S tulajdonképpen választ is magának, amikor azt fejtegette: valószínűleg az információs rendszerben van a hiba, mert nem a legfontosabb dolgok jutnak el az emberekhez, s nem is mindig azok a hírek, amelyeket a munkában hasznosítani lehet.

Az alapszervezeti titkár,

Radics István, amikor összefoglalta a vitát, az öt év dolgaiból néhány fontosat még felsorolt. Csökkent a fluktuáció mértéke, s ez azért is öröndetes, mert a gázüzemben három műszakban kell dolgozni. Sikerült egy sor új beruházást tető alá hozni. A szervezeti életről szólva azonban ő is és Papp György, az olajipari pártbizottság titkára is kritikusabb hangon beszélt. Még mindig problémák mutatkoznak a pártcsoporthoz tartozók életében — állapították meg, s hozzátették: egy ilyen felkészültségű munkáskollektívában ez a helyzet nem tartható. Ahol ilyen sok jól felkészült, mindennapi gondjainkat ismerő, s azok feloldásáért tenni is akaró kommunista dolgozik, ezen a bajon úrrá kell lenni.

Jó hangulatú taggyűlés volt. Kritikus és önkritikus is egyben. Amikor — négy óra eltelté után — már szedelőzködtünk, akkor hallottam, hogy valaki dörmög a bajusza alatt. „Elég, nem elég, még nem elég!” — Summázat lehet. Summázat helyett. **Petri Ferenc**

A munkaügyi jogviták keresztjében

A munkaügyi döntőbizottságok és a munkaügyi bíróság alapvető feladata a dolgozó és a munkahely közötti érdek-összeütközések feloldása, és a munkaügyi viták megelőzésének elősegítése. E kettős feladat megvalósítása érdekében arra kell törekedni, hogy a hozott határozatok minden esetben a kötelezettségek maradéktalan teljesítésére, a társadalmi tulajdon fokozottabb védelmére és a dolgozók jogainak tiszteletben tartására neveljenek.

A Csongrád megyében működő munkaügyi döntőbizottságok és a Szegedi Munkaügyi Bíróság munkájáról beszéltünk dr. Mathiász Tivadarral, a Csongrád megyei Bíróság polgári elnökhelyettesével és dr. Dabis Erzsébettel, a Szegedi Munkaügyi Bíróság elnökével.

— Mi a munkaügyi jogvita fogalma, keletkezése és a viták elbírálásának rendszere?

— A munkaügyi vita olyan jogvita, amely a dolgozó és a munkáltató között a munkaviszonnyal kapcsolatban keletkezik — kezdte a beszélgetést dr. Mathiász Tivadar, majd így folytatta: — A vita akkor kezdődik, amikor sérelmezik a döntést, vagy éppen a döntés elmaradását. A viták elbírálása első fokon a vállalati döntőbizottságokra tartozik, másodfokon pedig 1973. január 1. óta a munkaügyi bírósághoz.

— Bevált-e ez a fórumrendszer, hiszen a vállalati döntőbizottságok tisztségviselői nem függetlenek?

— Éppen a rendszer kettségében rejlik a megoldás. Első fokon a demokratikus úton választott, de nem függetlenített apparátus dönt az ügyekben, így a helyi és szakmai ismeretükkel meggyorsítják az ügyintézés. Az ügyek jellegétől függetlenül nagyon sok jogvitát oldanak meg helyben, és ezekben az esetekben nem feltétlenül jogi ismeretekre, hanem ember- és szakismeretre van szükség. Kétségtelen, hogy a döntőbizottsági tisztségviselők nem függetlenek, hiszen munkabérüket, esetleges előléptetésüket, jutalmukat éppen attól a vállalattól kapják, amellyel bizonyos esetekben szembe kell helyezniük. Ez a tény esetenként problémát jelent ugyan, de általában nem befolyásolja az ügyek tárgyilagos elbírálását. A vállalatvezetés ugyanis — ritka kivételtől eltekintve — nem kívánja irányítani a döntőbizottságok munkáját. Garanciául szolgál a szakszervezetek által gyakorolt felügyelet is. Természetesen az sem mindegy, hogy kikből tevődik össze a döntőbizottság. Legfontosabb, hogy olyan elnök álljon az élén, aki mer függetlenül ítélni. Ehhez az ítélezési munkához támaszul szolgálhat a munkahelyi vezetével kialakított jó kapcsolat. A törvényesség védelme a vezetőnek is feladata. Ha mindezek ellenére előfordul törvénytörő döntés, ennek kiküszöbölésére szolgál a fórumrendszer második lépcsője, a munkaügyi bíróság, amely független apparátussal, az igazságügyi szervezet részeként bírálja el a vitás ügyeket, és hoz ítéletet.

— Hogyan értékeli a munkaügyi döntőbizottságok tevékenységét? — kérdeztük dr. Dabis Erzsébetnél.

— A döntőbizottságok jól megfelelnek a velük szemben támasztott elvárásoknak. Jó munkájukat bizonyítja, hogy a dolgozók a helyi döntések ellen csupán az ügyek 30 százalékában fordulnak jogorvoslatért a munkaügyi bírósághoz. A bírósághoz kerülő ügyeknél egyes percsoporthoz kivételével (üzemi balesetek, leltárhiany), a munkaügyi döntőbizottságok határozatai törvényesek, azok döntő többségét a bíróság helybenhagyja.

— Mi okozza, hogy az üzemi balesetek és a leltárhiany megállapítására irányuló ügyekben hozott döntések nagy részét meg kell változtatnia a munkaügyi bíróságnak?

— Az üzemi balesetek jogi megítélése eléggé bonyolult. Ezekben az ügyekben nagyon nehéz megállapítani a tényállást, szakértő alkalmasa nélkül pedig szinte lehetetlen. Szerteágazóak a jogszabályok is. A kárösszeg megállapítását pedig olyan jogintézmény bevezetése is nehezíti, mint például a nem vagyoni kártérítés. A leltárhianyos ügyekben ott hibáznak a döntőbizottságok, hogy nem mindig vizsgálják a felelősség alaki feltételeit.

— Lehet-e valamit tenni a hiányosságok megszüntetése érdekében?

— Természetesen lehet. A döntőbizottsági tisztségviselők rendszeres oktatásban vesznek részt. A jelenlegi oktatási évben különös gondot fordítunk a fenti témák részletes feldolgozására. Ettől jelentős javulást várunk.

— Milyen percsoporthoz tartoznak a munkaügyi döntőbizottságok tevékenysége?

— A dolgozók anyagi felelősségre vonásával kapcsolatos kártérítési perek, a fegyelmi ügyek, a felmondással kapcsolatos, továbbá a munkabér jellegű jogviták esetében nagyon jó gyakorlat alakult ki, az ügyek döntő többsége már első fokon elintéződik.

— Az elmúlt évben a megyében hány ügyet bíráltak el a munkaügyi döntőbizottságok, és mennyit jutott el a Szegedi Munkaügyi Bíróságra?

— Csongrád megyében 1983-ban 216 vállalatnál 299 munkaügyi döntőbizottság

működött, és 1726 munkaügyi vitát bírált el. A Szegedi Munkaügyi Bíróságra 769 ügy érkezett, melyből azonban csak 545 volt a munkaügyi perek száma (99 tsz- és ipari szövetségi per, 125 társadalombiztosítási per volt). A munkaügyi perekben belül nagyobb mértékben emelkedett a munkaviszony megszüntetése, a dolgozók anyagi felelősségre vonása, és a vállalat kártérítési felelősségével kapcsolatos jogviták száma. Ugyanakkor kevesebb érkezett a fegyelmi ügyekből, valamint a szabadsággal, a tanulmányi szerződésekkal, a munkabérrel kapcsolatos perekből. Nagy sikernek könyvelhetjük el, hogy a munkaügyi bíróság határozatai ellen az elmúlt évben csak 3 ügyben (1982-ben 18 ügyben) került sor törvényességi óvásra, melyből 2 esetben megváltoztató, egy esetben pedig hatályon kívül helyező legfelsőbb bírósági határozat született.

Végezetül a Szegedi Munkaügyi Bíróság tevékenységének értékelésére dr. Mathiász Tivadart kértük meg.

— Sok kritika hangzik el a vállalatvezetők részéről a munkaügyi bíróság tevékenységét illetően. Gyakran „munkásbíróság”-ként emlegetik. Vizsgálataink során kiderült, hogy ez a vélemény megalapozatlan, hiszen a legkévesebb perekben (munkaviszony megszüntetése, fegyelmi elbocsátás) sincs szemléletbeli különbség a vállalati vezetők és a munkaügyi bíróság között. Ez így természetes, hiszen a cél közös, mégpedig a munkafegyelmegszilárdítása a dolgozók jogainak érvényesítése, és a kötelezettségek teljesítése. A Szegedi Munkaügyi Bíróság tehát jól végzi munkáját. Ítélezési gyakorlatában a jogpolitikai irányvonalak maradéktalanul érvényesülnek.

Bagaméry László

MHSZ-munka

Tegnap délután Szegeden, a Honvédelem Házában ülésezett a Magyar Honvédelmi Szövetség Csongrád megyei társadalmi tanácsadó testülete. Dr. Palotai Jenő alezredes, az MHSZ megyei titkára adott számot az MHSZ ideai tevékenységéről, az eredményekre alapozottan a jövő tennivalóiról. A megbeszélésben az MHSZ 172 klubjában több mint 12 ezren munkálkodnak, nőtt az MHSZ tömegbefolyása. A

honvédelmi elő- és utóképzésben, a honvédelmi nevelésben, a minőségi és a tömegsportban jelentős szerepük.

A vitában felszólalók — Szappanos István alezredes, Frányó József, a KSZV Újszegedi Szövetségének igazgatója és Januly János, a megyei KISZ-bizottság képviselője — elismerték az eredményeket, amelyek alapján jövőre újabb előrelépés következhet.

István helyett — János a vitéz

Sajtótájékoztató a szabadtéren — Négy bemutató, tizennyel előadás

Az eredeti elképzelések kényeszerű módosultával mostanra készült el, vált véglegessé a szabadtéri játékok jövő évi műsornaptára. Mint a Játékok irodájában tegnap tartott sajtótájékoztatón Horváth Mihály igazgató elmondta, az István, a királynak tervezett további előadásaihoz a szerzők végül is nem járultak hozzá — a darabban kapcsolatos egyéb elképzeléseik miatt —, így egyfelől a jegyekre már befutott előrendeléseket vissza kellett utasítaniuk, másfelől viszont darabot, lehetőleg hasonló karakterű produkciót keresni az István „helyére”.

Hosszas konzultációk után úgy döntöttek, rockos változatban viszik színre Kacsóh

Pongrác daljátékát. János a vitéz címmel (így, vessző nélkül). A zenei anyagot Victor Máté, Bakonyi Károly szövegét a rendező, Koltay Gábor dolgozza át — akiket az Istvánból már ismer a közönség, s akikkel együtt még jó néhányan átjönnek a nyári sikerprodukcióból —, Heltai Jenő versei maradnak. Úgynevezett fél play back megoldásra gondoltak, ahol is előre fölvetett zenekari anyagra énekelnek rá a szereplők „élőben”, sok táncos betét lesz, és bátran élnek majd fényeffektusokkal. A János a vitéz előadási napjai: augusztus 9., 10., 11., 15., 19., 20.

A jövő nyári Szegedi Szabadtéri Játékokat az ismét esedékes nemzetközi szak-

szervezeti néptáncfesztivál gálaestje nyitja július 26-án, Tavaszbüvés címmel. Nőzők Ferenc koreográfiájára. A kétrészes táncjátékot még másnap és harmadnap is láthatják a nézők. Mozart Varázsfuvola ja lesz a következő premier, augusztus 2-án (s 3-án, meg 4-én játszószínház még). Nemesak a Varázsfuvola, de Mozart is először kap helyet a fesztivál programjában. Oberfrank Géza dirigálásával, s az előadásokat a szegedi főzeneigazgató azzal az NDK-beli, hazánkban élő Carl Heinz Erkrathal rendezi, akivel nemrég dolgoztak együtt a szegedi operatársulat Telemann-bemutatójához. Annyi máris valószínűnek látszik, hogy korszerűbb hangosítás-technikával, úgynevezett mikroportos megoldással próbálnak nagyobb hangvolumen biztosítani a színpadnak — de nem play back előadások lesznek. Végezetül a Győri Balett és a Néphadsereg Művészegyüttesének eredeti bemutatója augusztus 17-én és 18-án kerül a dómshínpadra. A szarvassá változott fiúk címmel. A kétrészes balett koreográfusa Markó Iván és Novák Ferenc, a zenét Róssa László és Szabados György jegyzi.

Mint a fentiekben látható, jövőre kevesebb premiert tartanak a szokásosnál, egy héttel később is kezdenek, ám valamennyi bemutató teljesen új vállalkozás. Az eddigi gyakorlattól eltérően jegyeket máris lehet rendelni, mind egyénileg, mind csoportosan — nemcsak a vidékieknek, de a szegedieknek is.

N. I.

Somogyi Károlyné felvétele

Helyenkor, november végén már a havat várjuk, ehelyett esik az eső, s kellemetlenül nyirkos az idő. A nedves járda és az úttest, a lehullott levelekkel, csúszásveszélyt jelent, de legalább szépen csillog — és ez is valami...